

Informace pro člověka infikovaného lidským virem imunodeficiencie (HIV)

Bylo zjištěno, že jste infikován/a virem, který může vyvolat závažnou poruchu obranyschopnosti zvanou AIDS. Člověk infikovaný HIV může být **zdrojem nákazy pro druhé osoby**. Virus se přenáší:

- krví
- při sexu
- z matky na dítě v průběhu těhotenství, porodu a při kojení

Tímto poučením Vás informujeme, že

- **nesmíte být dárce** krve, spermatu, mateřského mléka, orgánů a tkání
- **nesmíte s nikým sdílet** injekční jehly, stříkačky, roztok drogy ani další vybavení používané k přípravě a nitrožilnímu užití drog
- **nesmíte s nikým sdílet** zkrvavené předměty, jako jsou nástroje pro tetování či piercing, manikúru, pedikúru, holení a čištění zubů
- v případě **potřísnění předmětů Vaší krví** (například při poranění, krvácení z nosu či menstruaci) musíte zajistit jejich bezpečnou likvidaci, vyvaření či dezinfekci
- musíte se řídit zásadami **bezpečnějšího sexu**, které snižují riziko šíření sexuálně přenosných chorob, zejména:
 - o **používejte kondom** při pohlavním styku do pochvy i konečníku
 - o používejte lubrikant (na vodní či silikonové bázi, nikoliv olejové)
 - o vyvarujte se ejakulace semene do úst při orálním sexu
 - o chraňte sebe i partnera před kontaktem s krvácejícími dásněmi, vředy či trhlinami v ústech, genitálu či konečníku
 - o vyvarujte se krvavým sexuálním praktikám, při nichž dochází k poranění kůže a sliznic
 - o nevěnujte se sexuálním aktivitám pod vlivem alkoholu a drog
 - o snažte se vybudovat trvalý partnerský vztah a nestřídat sexuální partnery.

Pravidelné užívání protivirových léků a dosažení stavu, kdy virus není prokazatelný v krvi, vede k významnému snížení nakažlivosti. **Nechráněný pohlavní styk (bez kondomu)** může osoba nakažená virem HIV provozovat výhradně za podmínky, že je nejméně šest měsíců na účinné protivirové léčbě s opakovaně doloženou nedetekovatelnou přítomností viru v krvi. Pokud se pro tento postup rozhodnete, je vhodné, aby to bylo v monogamním vztahu a s vědomím partnera. **Dodržování** výše uvedených **zásad bezpečnějšího sexu** (včetně pravidelného užívání kondomu) je však výhodné pro všechny HIV pozitivní osoby i pro jejich partnery. Omezí riziko přenosu HIV či jiné sexuálně přenosné choroby na druhou osobu i riziko nakažení sama sebe (např. virem HIV odolným k lékům nebo virem hepatitidy).

Pokud byste svým chováním **úmyslně či z nedbalosti způsobil/a šíření nakažlivé nemoci nebo zvýšil/a nebezpečí rozšíření**, mohou orgány činné v trestním řízení postupovat podle ustanovení **Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.**, kde se mimo jiné uvádí:

§ 152 Šíření nakažlivé lidské nemoci

(1) Kdo **úmyslně** způsobil nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
d) způsobil-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

§ 153 Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti

(1) Kdo z nedbalosti způsobil nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

c) způsobil-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt

§ 155 Ohrožení pohlavní nemocí

Kdo jiného vydá, byť i z nedbalosti, nebezpečí nákazy pohlavní nemocí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

Měl/a byste vyzvat **svého sexuálního partnera** – partnerku – partnery, aby se podrobili **vyšetření na přítomnost viru HIV**. Zabráníte tak případnému dalšímu šíření nákazy a umožníte infikovaným osobám včasné zahájení léčby. Nechcete-li o své HIV pozitivitě informovat své sexuální partnery, sdělte lékaři HIV centra kontakt a my je oslovíme sami, aniž bychom sdělovali jakékoliv informace o Vás jako zdroji této informace.

K přenosu viru HIV nedochází běžným kontaktem v domácnosti, na pracovišti či ve školním kolektivu. Můžete sdílet s dalšími osobami bez omezení kuchyň, koupelnu, toaletu, hromadná stravovací i ubytovací zařízení, bazén a podobně. Samotná infekce HIV není důvodem k žádnému omezení v pracovním procesu – můžete **vykonávat jakékoliv povolání**, pokud mu nebrání jiné zdravotní obtíže.

Máte právo na **poskytnutí potřebné zdravotní péče** všech lékařských oborů včetně stomatology za běžných podmínek a v plném rozsahu. Zdravotničtí pracovníci jsou **povinni zachovávat o Vašem zdravotním stavu zákonem předepsanou mlčenlivost**. Informace o HIV pozitivitě se nesdělují zaměstnavateli, škole ani pracovníkům sociálních či pobytových služeb.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, obsahuje § 53:

(1) Fyzické osoby po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu, pokud jim nebo jejich zákonným zástupcům byla tato skutečnost lékařem sdělena, jsou povinny:

- a) **podrobit se léčeni**, lékařskému dohledu, potřebnému laboratornímu vyšetření a dalším protiepidemickým opatřením; povinnost podrobit se léčeni se nevztahuje na fyzickou osobu po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu ve stavu těžkého onemocnění,
- b) **dodržovat poučení lékaře o ochraně jiných fyzických osob** před přenosem infekčního onemocnění, jehož jsou nosiči,
- c) nevykonávat činnosti, při nichž by vzhledem ke svému nosičství ohrožovaly zdraví jiných fyzických osob,
- d) **informovat lékaře před vyšetřovacím nebo léčebným výkonem a při přijetí do ústavní péče** o svém nosičství; pokud má nosič poruchu vědomí, učiní tak ihned, jakmile mu to jeho zdravotní stav umožňuje,
- e) **sdělit své nosičství poskytovateli zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství**, který vypracovává posudek před uzavřením smlouvy o poskytnutí pobytové služby v zařízení sociálních služeb podle zvláštního právního předpisu,
- f) oznamovat registrujícímu poskytovateli zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého a přechodného pobytu), údaje o zaměstnání a změny v těchto údajích.

Na závěr bychom Vám chtěli doporučit, abyste ve vlastním zájmu docházel/a na **pravidelné kontroly** v HIV centru (zpravidla jde o návštěvu lékaře každé 3 měsíce a krevní testy jednou za půl roku) a **užíval/a pravidelně doporučené léky**. Lékařská věda zatím neumí virus HIV úplně odstranit z organismu. Včasná diagnóza, dlouhodobé užívání protivirotických léků a pravidelné kontroly zdravotního stavu ale zabrání rozvoji AIDS a umožní Vám prožít spokojený a plnohodnotný život.

Byl/a jsem dnes poučen o své infekci HIV, možnostech jejího šíření a jak tomuto šíření předcházet a byly mi poskytnuty další výše uvedené informace. Poučení jsem porozuměl/a, měl/a jsem možnost se na vše zeptat.

Jméno a příjmení: Podpis: Dne:

Poučení provedl: Podpis: Dne:

Text poučení schválen pracovní skupinou lékařů HIV center dne 3.6.2019.